

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkiem i dziennym tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Licz pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów
Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmond, 3 centów
od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Przemowa namiestnika Morawii. — Sąd rozjemczy w sprawie gruntów Neusohl.)

Wiedeń, 29. sierpnia. Jego Mość Cesarz i Cesarzowa odjechali wczoraj do Reichenau, zkąd Jego ces. Mość udał się potem na łowy dworskie do Mürzthal.

— Książę Modeny z małżonką zwiedzał cudowne miejsce Mariazell, a ztamtąd odjechał wprost na Ebenzweier do Ischlu.

— Książę Wilhelm holsztyński powróci tu temi dniami z podróży swej za urlopem, a książę August koharski wyjeżdża dziś do Tryestu.

— Austryacki poseł przy dworze francuskim, książę Metternich, spodziewany tu jest dzisiaj wieczorem; również przybędzie temi dniami do Wiednia komendant korpusu armii fud. książę Hesk z Wenecyi.

— Senator Piotr Stefanow przyjechał z dragomanem z Montenegro, a radea państwa hrabia Barkoczy z Karlsruhe.

— Pensyonowany fud. hrabia Giulay zamieszka na zimę w Wiedniu.

— Radea ambasady tureckiej hrabia Mosburg, który pod niebytność margrabi de Moustier załatwia sprawy ambasady, miał wczoraj konferencyę z prezydentem ministrów, hrabią Rechbergiem.

— Jutro kończy się żałoba dworska po Wielkiej Księżnie Annie Feodorówniej.

W **Bernie** ogłoszona została na dniu 26. sierpnia następująca przemowa namiestnika:

„Mianowany przez Jego c. k. apostol. Mość naszego Najjaśn. Pana i Cesarza namiestnikiem margrabstwa Morawii i księstwa Szląska, obejmuję dnia dzisiejszego zawiadywanie urzędem i witał najserdeczniej mieszkańców wszystkich klas obudwu mojemu zawiadywaniu poruczonych krajów koronnych. Przestrzegać i popierać prawo, dobre obyczaje, posiadanie, własność, handel, przemysłowość, robotę, powysłość kraju i mieszkańców, czuwać nad spieszą i sprawiedliwą administracyą, jest obowiązkiem i powołaniem mego urzędu, który będzie silnie i sprężysto wypełniany.

W duchu rozsądnego postępu, a w pojęciu prawości zamiarów przy nieustającej pracy, zawsze „naprzód“, takie jest hasło, i tak, nie inaczej będzie się dziać w tych pięknych krajach, których zarząd z zaszczytem dla mnie najtaskawiej jest mi poruczony.“

— Według doniesienia dziennika *P. N.* zbierze się dnia 27. b. m. w Preszburgu pod prezydencyą hrabi Wal. Török ten sąd rozjemczy, który na zasadzie żaloby, wytoczonej przez król. wolne miasto Neusohl na kilku sejmach przeciw montanistycznemu eraryum już w roku 1834 najwyższą rezolucyą był w ten sposób zadecydowany, że eraryum ma wybrać trzech, miasto także trzech rozjemców, a Jego c. k. apost. Mość zamianuje prezesa. Po długoletnich pracach przygotowawczych wybrano przed dwoma laty sędziów stanowezo. Przedmiotem procesu są przeszło ośm mil rozległe lasy i kopalnie, które z powodu niepewności granic wyrażonych w dokumencie darowizny króla Beli IV. i z powodu późniejszego donacyjnego listu króla Macieja były to w posiadaniu miasta, to w posiadaniu eraryum montanistycznego, to w posiadaniu pojedynczych magnatów i mieszczan, a obecnie używa dwie trzecie części eraryum, a jedną trzecią część miasto.

Anglia.

(Wiadomości bieżące.)

Londyn, 26. sierpnia. Od tygodnia stoi flota odnogi kaledońskiej, składająca się z 11 okrętów w porcie Milford (Pembroke-shire, południowa Walia). Ten wspaniały port jest tak obszerny, że mogłyby pomieścić i ochronić całą flotę angielską. Dzisiaj oczekują tam przybycia okrętu „Great Eastern.“ — Lord Dufferin, który jak wiadomo, wysłany jest do Syrii w charakterze zastępcy Anglii, przybył jadąc do Konstantynopola, do Messyny. — Pewien pan

O'Brien wysłany został ze strony Anglii jako agent dyplomatyczny do zachodniej Afryki, ażeby jeżeli można, zapobiegł krwawej ofiarze z ludzi, którą sprawić zamysła Król w Dahomey.

(Dalszy ciąg posiedzenia z 23. sierpnia.)

Dalsze rozprawy z posiedzenia w parlamencie dnia 23. b. m. przytaczają dzienniki następujące: Względem spraw argentyńskiej konfederacyi odpowiedział na interpelacyę lord Palmerston: Wiadomo, że prowincya Buenos Ayres oderwała się od federacyi argentyńskiej, i że Anglia przeciosa swoje poselstwo do Parany. Niedawno odbywały się układy między rządem prowincyi Buenos Ayres i argentyńską federacyą, które doprowadza może do powtórnego zjednoczenia się z federacyą. Pokąd ta kwestya nie będzie ostatecznie rozstrzygnięta, pozostanie misya angielska w Paranie. Gdzie zaś później siedziba misyi pozostanie, w tej chwili trudno wyrzec, zależy to bowiem od ugody, która będzie zawartą między prowincyą i federacyą. — Pan Bardy zapytuje, czy nie zachodzą jakie przeszkody polityczne w wykonaniu projektowanego połączenia atlantyckiego oceanu z cichym przez przekopanie międzymorza Darien, od odnogi Caledonia do zatoki San Miguel, i czy rząd gotów jest działać wspólnie z Cesarzem Francuzów, który przyrzekł wysłać okręt wojenny z inżynierami dla pomiaru pomienionej linii, a którą Jego ces. Mość uznał za zupełnie praktyczną. Lord Palmerston odpowiedział: „W przekopaniu kanału przez międzymorze Darien nie ma żadnej politycznej przeszkody; owszem została zawarta ugoda między angielskim i amerykańskim rządem, popierać budowę każdego kanału, któryby był zakładany na tem międzymorzu, stosownie do dawniejszego planu, budować kanał w poblizu Nicaraguy. W roku 1852 pomierzył owa część międzymorza przedsiębiorczy dr. Callen z własnej ochoty i własnym kosztem, przekonany, że w tem miejscu łatwiej daleko dalby się przekopać kanał, niż w któremkolwiek innem miejscu międzymorza. Skutkiem tego zawiązało się w r. 1852 towarzystwo, a rządy angielski, amerykański i francuski widząc, że takie przedsięwzięcie byłoby z dobrem dla całego świata, połączyły się, zasiągnąwszy zdania Cesarza Francuzów, by popierać rozpoznanie owej części międzymorza, i zapewnić się, czy się da w tej stronie przekopać kanał. Pomiar trwał cały rok, a z końcem 1854, gdy pan Gisborne, inżynier towarzystwa przybył, i także angielscy i amerykańscy inżynierowie się zjechali, oświadczyli po rozpoznaniu, że plan jest niepodobny do wykonania, a to, że pasmo Kordylierów środkiem cieśniny dziesięćkroć wznosi się wyżej nad poziom kanału. Lubo pięknym na pozór jest ten projekt i byłby ze wszecch miar pożądanym, nie może przecież rząd Jej Mości Królowej doradzać nakładów, których sobie obiecywano.“ — W dalszym ciągu rozpraw oświadczył lord Palmerston: „Ubolewać należy nad wypadkami w Syrii; ale nie zdaje mi się teraz potrzebem dochodzić, co było powodem. Rząd Jej Mości Królowej jest raczej obowiązany zapobiegać, by podobne okrucieństwa nie powtórzały się więcej, niż dochodzić źródła. Działamy wspólnie z Francyą, Austryą, Rosyą i Prusami; mniemam, że rząd turecki szczerze się stara stawić odstraszący przykład na winowajcach; i spodziewam się, że pokój w Syrii na przyszłość będzie zapewniony. Co do Baszy Egiptu postanowiono w latach 1840 i 1841, że ma w daninie płacić Sułtanowi pewną część swoich dochodów, zaś reszta dochodami może zarządzać podług własnej woli. Jest zatem Basza pod względem finansowym tylko do pewnego punktu ograniczony, a trybut egipski zastawił rząd turecki, jak wiadomo, na zapewnienie pożyczki. Ubolewamy bardzo, że sir H. Rawlinson nie mógł pozostać na stanowisku poselskim w Teheranie, wikt bowiem nad niego nie był zdolniejszym, przytem umiał pozyskać zyczliwość Szacha w wyższym stopniu, niż którykolwiek z jego poprzedników. Nasze stosunki z Persyą są tak połączone ze stosunkami z Rosyą, Turcyą i innemi mocarstwami, że zdawało się bardzo niedogodnym i nieodpowiednim, by perskie depesze zamiast wprost do ministerium spraw zewnętrznych miały być przesyłane na ręce urzędu w Indyach. To była przyczyna, dlaczego sir Rawlinson wystąpił. Mniemam, żeśmy mieli z Rosyą korespondencyę w sprawie Turkomanii, ale muszę wyznać, że ekspedycya, którą Szach chciał podjąć, nie zgadzała się zupełnie z dobrem jego własnym. Zakres był za wielki, a mniejszy lepiejby odpowiadał. Stosunki nasze z Persyą są jak najlepsze. Dawniejsze niesnaski zatarły się w niepamięci, a Szach ma to przekonanie, że jest naszym zyczeniem i naszą polityką widzieć Persyę niezawisłą i kwitnącą.“ — Zaraz potem o kwadrans na siódmą zostało posiedzenie przez obliczenie zamknięte.

Obie izby parlamentu odbyły dzisiaj krótkie południowe posiedzenie dla załatwienia spraw naglących. Lord Palmerston powiódł, że wczoraj powiedział względem anexyi Sabaudyi, i uwiadomił, że Jej Mość Królowa za pośrednictwem angielskiego konzula kazała złożyć podziękowanie Abd-el-Kadrowi za usługi, które wyświadczył chrześcianom w Damaszku.

Francya.

(Podróż Cesarza. — Wiadomości bieżące. — Dążność polityki cesarskiej. — Pismo Króla Franciszka II. — Doniesienia z Sycylii.)

Paryz. 26. sierpnia. *Monitor* donosi, że Ich Mość Cesarstwo odwiedzali dziś z marszałkiem Castellane i z senatorem Vaisse bursę kupiecką w Lugdunie, i byli obecni przy poświęceniu tego gmachu. Prezydent izby handlowej pan Brosset miał przemowę do Cesarza, i wynosił ufność, jaką Cesarz pokłada w odwadze i dzielności przemysłu francuskiego, dowodząc, że ten przemysł rozpoczyna teraz nową epokę; równie jak armia wezwaniu Cesarza świętymi zwycięztwami odpowiedziała, tak też i wojownicy przemysłu wyszczególnić się będą w spółzawodnictwie, które im Cesarz traktatem handlowym z Anglią otworzył z chwałą i zwycięztwy. Jej Mości Cesarzowej zapowiedział mowca upominki z lugduńskich fabryk jedwabnych: „Lugdunskie materye znane powszechnie“ mówił pan Brosset, „uzyskują na cenie i sławie, gdy się świat dowie, że Was. ces. Mość, królowa wytworności i dobrego gustu, raczyłaś sama oznaczyć te materye, które ośmielamy się złożyć Jej w ofierze.“ Cesarz odpowiedział mową, którą wczoraj podał telegraf. Z bursy udał się Cesarz do hotelu Dieu, głównego szpitalu w Lugdunie. Wieczór był wielki bal w ratuszu. Miasto było świetnie przystrojone w chorągwie. Miasto Besançon podało adres, w którym zapraszają Cesarza, by raczył odwiedzić miasto, albo żeby przynajmniej przyrzekł zaszczyścić je swemi odwiedzinami w roku przyszłym. — W pamięć tegorocznej podróży Cesarza biją tu medal na pamiątkę. Księżna Matylda odjeżdża do Szwajcaryi, a ztamtąd do Włoch. — Minister państwa Fould odjechał do Tarbes, gdzie będzie przydował w radzie jeneralnej.

— Farini i Roca przyjechali dziś do Chambery dla powitania Cesarza.

— W widoku polityki cesarskiej, opartej na zasadzie nieinterwencyi — mówi *Pays* — najprzód powściągnąć „gorące i awanturnicze“ zapędy Garibaldeggo i jego partyi. a powtóre przegrodzić wystąpieniu Austrii. Wpływ Garibaldeggo nie powinien być taki, by zaburzył spokojność Europy. Jeżeliby Włochy dozwolily jakowej partyi, by zesłała z drogi prawa, to utracilyby część tych korzyści, które uzyskały. Włoskiej sprawie posłuży teraz sama tylko roztropność i wyczekiwanie (temporisation). Być może, że Garibaldi nie pojmuje tego, ale Włochy powinny się tem przejąć. Niech ich pomysłne sukcesy w tem, co się da osiągnąć, nie zapędzają do trudności lub niebezpieczeństw niepodobnych do pokonania. „Myśmy przenosili zawsze, kończy *Pays*, pomysł włoskiej federacyi (confédération) ze względu na przeszłość kraju, nad pomysł włoskiej jedności.“

Hrabia Aquila, stryj Jego Mości Króla neapolitańskiego, wydał pismo do *Opinion Nationale*, protestując, jakoby knuł spiski i miał zamiar ogłosić się rejentem. Pismo, które wydał Król do swego stryja przed jego odjazdem, w treści tak się wyraża:

„Mój najukochańszy Stryj! W chwili, w której zamysłasz opuścić naszą rodzinną ziemię, nie mogę przenieść na siebie, bym Ci nie przesłał tych słów kilka, i z całym mem wiadomem Ci przywiązaniem nie pożegnał się z Tobą. Jestem przekonany, że przyjmiesz te zapewnienia, które pochodzą z głębi mojego serca. Żadam od Ciebie w imieniu tego naszego przywiązania, abys mi często donosił o sobie, i bądź przekonany, że wiadomość taką zawsze będę przyjmował z radością; ja Ciebie nigdy nie zapomnę. Pragnę, ażeby podróż Twoja i przyszłe miejsce pobytu jak najlepiej Ci posłużyły, równie jak i mojej ciotce, i proszę ja wraz z mymi kuzynami, jej dziećmi, które do mego serca przyciskam, jak najserdeczniej pozdrowić. Oby Bóg łaskaw i najświętsza Panna użyczyły nam lepszych czasów, przedewszystkiem dla dobra naszej ojczyzny, a potem dla naszych familii. Proszę Cię, dawną swoją życzliwość i nadal dla mnie zachować. Gdziekolwiek będziesz przebywał, możesz zawsze liczyć na moje niezmiennne przywiązanie.“

— O planie Garibaldeggo nie jeszcze nie wiedzieć z pewnością. Jedni utrzymują, że ma zamiar uderzyć z zaplecza na stanowiska Neapolitanów, inni utrzymują, że przybędzie drogą morską wprost do Neapolu. O armii Garibaldeggo donoszą te ciekawsze szczegóły. Kwatera główna znajduje się obecnie w małej wiosce Faro. Codziennie przybywa tak wielka liczba ochotników, że się od dawna nie mogą już mieścić we wsi. Położenie wsi jest nadzwyczaj nie zdrowe; chociaż armia licząca 24.000 jest rozłożona wzdłuż gościńca pomiędzy Faro i Messyną, i w samej Messynie, obawiają się wybuchu zaraźliwych chorób, i wszyscy byli w wielkiej niespokojności, gdy dyktator ośm dni nie pokazał się w obozie. Okręt angielski „British Queen“ przywiózł przed kilku dniami dla wojska 24.000 karabinów, 12.000 rewolwerów i 23 dział, kupionych za pieniądze subskrypcyjne. „British Queen“ należy do marynarki Garibaldeggo. Dezercya tak się rozszerzyła na wodach południowo-włoskich, że dwudziestu majtków z marynarki wojennej angielskiej uciekło do Garibaldeggo. Na kilkakrotne wezwanie kapitanów okrętowych Garibaldi wydał ich nakoniec.

Paryz. 27. sierpnia. *Monitor* donosi z Lugdunu, że Ich Mość Cesarstwo odwiedzali dnia 26go obóz pod Sathonay. Wieczór jest wielki obiad w ratuszu i sztuczne ognie na wzgórzach Fourvières. Lud wiejski tłumami się zbiega na te festyny.

Włochy.

(Pismo księcia Lucyana Murata. — Doniesienia z Neapolu i z Sycylii. — Korespondencye z Messyny.)

Neapol. Gazeta wiedeńska pisze: Podaliśmy turyński telegram z 24. b. m. z doniesieniem, że książe Lucyan Murat ogłasza otwartem pismem swoje prawo do tronu sycylijskiego. Osnowa tego pisma jest podług gazety powszechniej następująca:

„Mości panowie! Otrzymałem Wasz list i odpisuję niezwłocznie. Zastosuję się do życzenia ludu, chociażby nawet niewydało mi się słusznem. Ale będąc kuzynem Cesarza nie mogę swobodnie rozrządzać sobą. Każdy mój czyn musiałby mniej więcej poruszyć politykę francuską, a przy terażniejszym nieślusznem niedowierzaniu, jakie stronnictwa nieprzyjaźne starają się obudzić przeciw Cesarzowi, któremu całe jestem oddany, byłoby rzecz nader niebezpieczną nasuwać Europie mniemanie, jakoby Napoleon, któremu idzie tylko o dobro i niezawisłość narodów, myślał tylko o tem, by osadzić swoich krewnych na tronie. Kiedy lud wzburzony jest rewolucyą, może tylko wola ludu, objawiona swobodnie, uchylić niezgodę i niepewność, gdyż tylko ta wola jest najwyższą ustawą, której powinien się poddać każdy prawy Włoch. Przy terażniejszym stanie rzeczy byłoby najbawieńniej, gdyby w Neapolu stała jak najprędzej konstytucyjna forma rządu, ażeby zabezpieczyć walność i usunąć niebezpieczeństwo anarchii i najazdu. Z tego możecie poznać dostatecznie, że tylko w takim razie wnieśliśmy się w Wasze sprawy, jeśliby lud neapolitański, wolny od wszelkich wpływów zewnętrznych, oświadczył prawnie i uroczyście, że chce mieć we mnie rękojmię niezawisłości i szczęścia. Wtedy byłbym także pewnym przyzwolenia swego kuzyna; wtedy mógłbym liczyć bezpiecznie na przynierze francuskie, tę jedyną i najniezawodniejszą rękojmię trwałej niezawisłości narodowej. Pomijając wszelkie widoki prywatne mam na względzie tylko dobro powszechne, i kończę tem, że podług mego zdania znajdują Włochy swoją dawną potęgę i świetność tylko w federacyi państw. Przyjmiecie panowie i t. d. Zamek Buzenval, sierpień 1860. L. Murat.“

— Depesza z Liworny donosi, że dowódca neapolitańskiej flotyli w cieśninie mesyńskiej zażądał, lecz nie otrzymał posiłków. *Journal des Debats* donosi z Neapolu pod dniem 20. b. m., że generał Salazar telegrafował dnia 18. b. m. do Neapolu, aby mu przysłać na pomoc wspaniałą fregatę „Burbon“ uzbrojoną czterdziestu działami; w przeciwnym razie będzie zmuszony przestać krążyć po zatoce, ponieważ do Garibaldeggo przybył parowiec, uzbrojony ośmiastu działami, i z ładunkiem kilku tysięcy karabinów. Burbon nie mógł wypłynąć z portu dla słabości maszynisty.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa, pisze dalej *Journal des Debats*, dowiedziały się o tem statki Garibaldeggo i już w noc z 18. na 19. b. zbliżyły się do Burbona podejrzany statek. Królewski parowiec „Tankred“ dawał ognia na alarm, póki nie oddalił się obcy okręt. *Journal des Debats* wnosi ztąd, równie jak z tego, że osada statku „Fulminante“ aresztowała swych oficerów jako rokoszanów, że królewska marynarka nie sprzyja sprawie zjednoczenia, tak jak utrzymywano i jak zapewniał generał Vial po zdobyciu miasta Reggio.

„Burbon“ odplynał przecież w końcu do zatoki polikastreńskiej. Do Apulii i Bazylikacie wysłano także wojska, aby stłumić wybuch tam powstanie. W Potenzy zandarmi mieli strzelać do ludu, ponieśli w tej walce znaczne straty i w końcu pierzeli.

Do dziennika *Patrie* donosi korespondent szczegóły o wylądowaniu Garibaldeggo, że już 9. sierpnia wylądowała część ochotników w Kalabrii. Ochotnicy udali się w góry niezwłocznie po wylądowaniu. Przetrwali wiele niebezpieczeństw i pościgali do siebie rozprószone bandy Kalabrow. Upały sierpniowe były we Faro tak wielkie, że przechodziły 39. stopni. Z upałów powstały febry i nie można było już ze względu na szerzenie się chorób, stać dłużej obozem nad cieśniną morską.

— Korespondencye dziennika *Times* z Messyny od 15. do 19. sierpnia podają następujące szczegóły:

Messyna. 15. sierpnia. Wczoraj był znouwu wielki ruch u Faro. Komendanci rozmaitych korpusów wezwani byli do generała Sirtori, który w zastępstwie Garibaldeggo piastuje urząd naczelnego wodza. Potem wszczął się ruch wielki i rozeszła się pogłoska, że wreszcie nastąpi wyprawa na stały ląd; w ogóle jednak utrzymywano z pewnością, że wylądowanie nieudałoby się skutecznie na przeciwległym brzegu, obwarowanym bateriami i paropływami wojennymi. Jeszcze przed odjazdem Garibaldeggo stanęła uchwała, ażeby armia u Faro zmieniła swój front, ale w taki sposób, by Neapolitanie nie zmiarkowali tego po drugiej stronie. Położenie miejscowe sprzyjało tym manewrom i wojsko odeszło rozmaitemi drogami, gdy tymczasem paropływy dla omylenia przeciwnika, pozostały na dawnych miejscach, i także część wojska została w dawnym obozie nad brzegiem. Tymczasem postępowały główne kolumny w kierunku północnym, brygada Cosenz ku Santa Giorgio, brygada Sacchi ku Spadaforze, a pierwsza brygada dywizyi Medici również do tego miejsca. Dalej na południe posuwała się dywizya Türr. Tym sposobem zrobiły wojska taki zwrot, że były gotowe do lądowania na wschodnim i zachodnim wybrzeżu

Kalabrii, albo też u samej cieśniny. Zależało to jedynie od rozkazów Garibaldeggo... — Messyna, 19. sierpnia. Garibaldi przyjechał tu wczoraj zrana z Palermo. Bawił tylko chwilę w Faro, potem przybył na pokład okrętu „Queen of England“, by załatwić sprawę względem karabinów. Jenerał Türr towarzyszył mu; kupno karabinów zostało wnet załatwione i sprzedawca otrzymał asygnację na imię zastępcy dyktatora pana Depretis w Palermie. Równocześnie wydał Garibaldi potrzebne rozporządzenia, by uzbroić nowe parostatki. W godzinie było wszystko gotowe, poczem udał się z Türr i kilku innymi łodem do Giardini, gdzie stała w pogotowiu do odplynięcia brygada Bixio, pierwsza z dywizji Türr. Dwa paropływy nadeszły już w nocy z 17. na 18. do Giardini, a przed świtem było już wojsko na pokładzie. Wczoraj o godzinie 4. z południa przybył Garibaldi sam do Giardini, i wtedy wsiadła na okręta cała brygada w liczbie do 9000 ludzi. Statek „Torino“ zabrał do 2000 ludzi; reszta wojska umieszczono na statku „Franklin“ i dwóch okrętach żaglowych. Nakoniec, w ostatniej chwili, postanowił Garibaldi dowodzić osobiście wyprawą, do której także syn jego należy. O 7. godzinie wieczorem wypłynęły okręta. Od tej chwili nie słyszeliśmy nic jeszcze o nich. Gdzie mieli wylądować, nie wiadano jeszcze w chwili odjazdu. Jeśli uda się wylądowanie, mają niezwłocznie uderzyć na Reggio.

Niemce.

(Pruski komisarz do Syrii. — Armia pruska. — Konferencye wierzburckie.)

Berlin. Pan Rehnke, radca legacyjny przy ambasadzie pruskiej w Konstantynopolu, mianowany został członkiem komisji europejskiej do rozpoznania wypadków w Syrii.

— *Powszechna gazeta augsburska* pisze, że Prusy po terazniejszej reorganizacji armii swojej, przy armii polowej 339.000 ludzi, będą w stanie na przyszłość utrzymać w kraju jeszcze 241.000 ludzi wykształconego wojska, liczbę, którą w wielkich przesileniach historycznych można łatwo jeszcze powiększyć siedmna latami terazniejszej landwery drugiego zaciągu wszelkiej broni najmniej o 200.000 wymusztrowanych ludzi od 32 do 39 roku życia. To stanowi w ogóle zbrojną siłę 780.000 ludzi.

Angielski poseł przy dworze w Kopenhadze pan Paget przybył tu dzisiaj z Kopenhagi.

Frankfurt. *Fr. Postztg.* zapisuje następującą pogłoskę: że jeżeliby Austria i Prusy przesyłały sobie propozycje wierzburckiej konferencyi względem rewizji związkowej konstytucyi wojennej za odpowiednią podstawę do dalszych układów uważać mieli, tedy zamierzają dla takich układów wyprawić do Berlina pełnomocników z Austrii, Prus i Bawaryi — Bawarya w zastępstwie państw konferencyi — ażeby wynikiłości narad swoich mogły być niezwłocznie wniesione na sejmie związkowym w Frankfurcie.

Turcyja.

(Fuad Baszy postępowanie. — Doniesienia z Syrii. — Wychodźcy czerkiescy.)

Konstantynopol. 18. sierpnia. Jak donosi *Levant Herald* postany został Kurszyd Basza na wyspę Kandyę, gdzie uwięziony oczekiwać będzie wyroku komisji turecko-europejskiej.

W Damaszku, jak donoszą gazecie tryestyńskiej, obsadziły wojska 3. b. m. o świcie kilka dzielnic miasta; wyżsi oficerowie otrzymali listy winowajców; wszystkie wyjścia z miasta były strzeżone, i przed zachodem słońca uwięziono 360 ludzi zasługujących na karę śmierci. Nie potrzeba było ani jednego strzału, gdyż nikt nie stawiał oporu; dwóch tylko, którzy chcieli się opierać, zaktłi żołnierze bagnietami, a jeden utonął chcąc się ukryć w studni. Złoczyńcy zdradzali sami siebie, ale nie to nie pomogło. Dnia 4go spełniony został pierwszy wyrok śmierci, a to na Turku za otrucie kobiety, która przechowywała u niego swoje mienie. Widok dzielnic chrześcijańskiej ma być okropny: kupa gruzów, z której tu i owdzie jeszcze sterczą członki ludzkie. Tak n. p. na dziedzińcu pewnego kościoła jest studnia głęboka, w którą schronieni do kościoła chrześcijanie wrzucali za nadejściem morderców swoje pieniądze i kosztowności. Po rzezi wrzucano tam pospółstwo także trupy, a gdy w kilka dni potem chciał ktoś spuścić się na dół, by zabrać wrzucone skarby, zabiły go zatrute wyziewy. Ten sam los spotkał także drugiego śmiałka, i odtąd spoczywają te skarby nie naruszone, gdyż strzegą ich ciała pomordowanych ofiar.

Na przyjęcie Fuada Baszy postawiono przed miastem na równinie pod Nicsa namioty, w których oczekiwali go dygnitarze. Basza przybył wcześniej niż się spodziewano, ale mimo to zastał już wszystkich Baszów cywilnych i wojskowych, znakomitszych mieszkańców i Abd-el-Kadera. Cywilnych odprawił Fuad surowymi słowami, oznajmiając, że chce mówić tylko z wojskowymi i emirem. Później zebrał się cywilni w seraju, by złożyć komisarzowi sułtańskiemu swoje uszanowanie, ale i ztamtąd ich odprawiono. Radzili więc co począć, ale nie nieuradzili, a w kilka dni później było już wielu z nich w więzieniu.

Zeszłego tygodnia przybyła znów znaczna liczba wychodźców z południowej Rosyi. Rosyjski paropływ „Vesta“ przywiózł z Kerczu 600, a „Blade“ także ztamtąd 363 Czerkiesów; trzeci paropływ „Majuczi“ przywiózł 400 Czerkiesów i 730 Tatarów, nakoniec rosyjski bryg „St. Nicolas“ miał na pokładzie 376 nogajskich Tatarów. Pułkownik Nusret Bej odjechał do nowej kolonii Medzidje w Dobruczy, by przygotować pomieszkania dla tych wychodźców.

Z prowincyi rumelijskich donoszą, że wielki Wezyr rozpoznawał w obecności greckiego arcybiskupa wypadki przejścia kilka

chrześcianek na wyznanie tureckie. Cztery dziewcząt odprawiono, ponieważ były za młode, tylko jedna starsza otrzymała pozwolenie obstając przy swoim zamiarze pomimo napomnień arcybiskupa. Zdarza się bardzo często, że dzieci opuszczone od rodziców znachodzą dobre przyjęcie u muzułmanów, i tym sposobem przyzwyczajają się do obrządków tureckich.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 29. sierpnia. Słychać, że Król wyjechał z Neapolu, a Piemontanie obsadzili forty. (*Gazeta wiedeńska* dodaje, że wiadomość ta jest jeszcze niepewna, gdyż dotąd nie ma jeszcze bezpośrednich doniesień z Neapolu).

Paryż, 29. sierpnia. Z Neapolu donoszą urzędowe raporta z 28go sierpnia: Wojska, które walczyły nad Piale, zostały obszczone. Ofiarowano zawieszenie broni. W ciągu układów ostygł zapal wojska; wszystkie oddziały ustąpiły w nieładzie, a w końcu rozprószyły się. Baterye pozostały bez obrony.

Turyń, 28. sierpnia. Wczorajszy *Corriere mercantile* sądzi, że stanowcza walka odłożona została na przyszłą wiosnę.

Turyń, 29. sierpnia. Dzisiejsza *Opinione* przynosi bliższe szczegóły walki pod Reggio. Gdy Garibaldi zajął zewnętrzne fortyfikacye, niechciało wojsko neapolitańskie walczyć dalej. Artylerya najpierwsza odmówiła posłuszeństwa, i jenerał Vial musiał kapitulować. Neapolitanie stracili do 500 poległych i 400 jeńca. I Garibaldiści ponieśli także znaczne straty, osobliwie korpus Bixio.

Genoa, 29. sierpnia. Statek „Anthon“, który wczoraj zrana odplynął z Neapolu, przywiózł wiadomość, że zebrani w poniedziałek na naradę jenerałowie neapolitańscy — z wyjątkiem Bosco — doradzali Królowi jednogłośnie wyjechać z Neapolu. W chwili odjazdu tego statku rozeszła się pogłoska, że oficerowie armii lądowej i marynarki podali się wшыsey do dymisyi.

Medyolan, 29. sierpnia. Podług doniesienia w *Perseveranza* potwierdza się, że korpus dyplomatyczny poczynił kroki, by na przypadek walki w Neapolu ochronić miasto od bombardowania. Ricasoli rozwiązał brygadę ochotników, którą uformował Nicotera we Florencyi, za proklamacyę Nicotery, która ogłasza zamiary przeciwne rządowi i pomija Króla i konstytucyę.

Florencya, 29. sierpnia. Z Neapolu donoszą pod d. 28. sierpnia: Wojska królewskie w Kalabrii są zupełnie rozpreżone. Powstańcy prowincyi Bazylikaty ciągną na Salerno; zdaje się, że spólnie z Garibaldim uderzą na Neapol.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dunin Borkowski Alfred. — Raciborski Napoleon. — Bernatowicz Władysław. — Szymanowski Franciszek. — Br. Mustazza Mikolaj. — Mikuli Jakób, c. k. radca dworu.

Hotel Langa: Ks. Kantakuzeno Michal. — Szp.kowski Piotr, c. r. radca państwa. — Abassa Daniel, c. r. sekretarz kolegiálny. — Janicki Zygmunt.

Hotel angielski: Torosiewicz Michal. — Szepeński Kornel.

Hotel Kubna: Firich Emil.

Zajazd Leszczyńskiego: Nowacki Kazimierz.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

PP.: Kalitowski Antoni, c. k. radca namiest., do Żółkwi. — Pauli Adolf, c. k. przeł. pow., do Kolomyi. — Suchino Jakób, c. r. kolegiálny asesor, i Nejelow Paweł, c. r. koleg. sekr., do Rosyi. — Krajewski Nikazy, do Czech. — Hr. Lichtenberg, c. k. rotmistrz, do Kulikowa. — Dulski Edward, do Hawczy. — Hohendorf Eustachy, do Bar. — Albinowski Franciszek, do Koledzian. — Mniszek Władysław, do Rosyi. — Mniszek Antoni, do Stóbenka.

Spesztzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stupień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325.09	+ 12.5	89.1	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	325.03	+ 19.2	55.5	poł.-zachodni „	pochmurno
10. god. wiecz.	325.31	+ 13.9	82.6	„ „	„

W nocy deszcz 2...60.

T E A T R.

Dzisiaj na scenie niemieckiej: „*Einer von unsere Leut*“, komedya ze spiewami w 3 aktach. — Drugi występ gościny pana Edwarda Weiss.

Termina

sprzedazy, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 3. września: Sprzedaż realności nr. 107 w Czortkowie. — Licytacya na dostarczenie żywności dla więźniów w Tarnopolu i w Przemysłu.

Dnia 4. września: Sprzedaż realności nr. 606¹/₄ we Lwowie. — Wydzierzawienie propinacyi w Janowie.

Dnia 5. września: Sprzedaż ¹⁴/₃₀ części realności nr. 306³/₄ we Lwowie. — Sprzedaż realności nr. 527 w Brodach. — Licytacya na wybudowanie gościńca między Budkami i Horozaną za pomocą ofert we Lwowie.

Dnia 6. września: Licytacja na dostarczenie robót introligatorskich we Lwowie. — Wydzierżawienie browaru w Medenicy.

Dnia 10. września: Wydzierżawienie propinacji należącej do państwa drohobyckiego za pomocą ofert w Samborze. — Licytacja na dostarczenie kamienia na gościniec warszawski w Żółkwi. — Licytacja na dostarczenie robót rzemieślniczych we Lwowie. — Licytacja na wyrestaurowanie gościnca brzeżańsko-stanisławowskiego za pomocą ofert w Stanisławowie. — Licytacja na dostarczenie kamienia na gościniec w Przemyślu.

Dnia 12. września: Sprzedaż gruntu pod nr. top. 1096, 1097, 1210 w Samborze. — Wydzierżawienie propinacji za pomocą ofert w Spasie.

Dnia 13. września: Sprzedaż połowy realności nr. 48 i 49 1/4 we Lwowie. — Wydzierżawienie prawa wyrobu i wyszynku piwa i gorzalki w Spasie. — Wydzierżawienie młyna w Stradzu w Janowie. — Licytacja na zabezpieczenie robót rzemieślniczych około budynków wojskowych w obwodzie przemyskim za pomocą ofert we Lwowie. — Licytacja na dostarczenie kamienia w powiecie nadworniańskim w Stanisławowie.

Dnia 14. września: Licytacja na zabezpieczenie robót rzemieślniczych około budynków wojskowych w obwodzie Żółkiewskim za pomocą ofert we Lwowie. — Wydzierżawienie młyna strzelbickiego w Spasie.

Dnia 15. września: Licytacja na dostarczenie drzewa budulewego i sztru do budowy kolei żelaznej za pomocą ofert w Wiedniu. — Licytacja na zabezpieczenie przewozu rzeczy wojskowych we Lwowie.

dennizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akce Banku narodowego sztuka 195.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 181.35; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —. Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 111 —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 129.55. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 623, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs lwowski.

Table with columns for 'gotówka' (gold) and 'towarem' (goods), sub-columns for 'zł.' and 'c.', and rows for various currencies like Dukaty holenderski, Dukaty cesarski, etc.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Table with columns for 'zł.' and 'cent.', and rows for 'Instytut kupił prócz kuponów 100 po', 'przedal', 'dawał', 'żądał', 'Wartość kuponu od 100 zł.'.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i wexsli.

Dnia 31. sierpnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 78.55 Metaliki po 5% za 100 zł. 67.35; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje in-

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 28. sierpnia.

Large table with multiple columns for various financial instruments, including 'Dług Tyrolu', 'Dług Salzburga', 'Dług Krainy', 'Banku nar.', 'Inst. kred. dla handlu', etc.

Table with columns for 'pien.' and 'towar', and rows for 'Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór.', 'Austr. towarz. żegl. par.', 'Lloyda w Tryeście', etc.

Wexsle.

(Na 3 miesiące.)

Table with columns for 'Amsterdam za 100 zł. hol.', 'Augsburg za 100 zł. w. p. n.', 'Berlin za 100 tal.', etc.

4. Listy zastawne.

Table with columns for 'Banku nar.', 'Banku narodowego', 'Gal. Tow. kred.', etc.

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

Table with columns for 'Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.', 'Tow. austr. kol. państwa', etc.

6. Losy.

Table with columns for 'Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.', 'Tow. żegl. par. na Dun.', etc.

KRONIKA.

(Pożar w Wiedniu) Dnia 27. sierpnia w południe o pierwszej godzinie wybuchł w domu radcy gminy i kupca, Jędrzeja Stangelmaier, przy ulicy Unter-St. Veit, Nr. 14 pożar w niewiadomy sposób. Ze było wielkie gorąco i silny dął wiatr, więc się pożar tak rozszerzył, że domy pod numerami 14, 15, 16, 38, 39, 40, 41, 42, 43 i 44 poszły na pastwę płomieni.

Choć 2 c. k. dworskie sikawki, 2 miejskie i wszystkie sikawki pobliskich miejsc starały się ugasić ogień, nie podobna było przecież zapobiedz szerzeniu się pożaru aż dopiero koło godziny 4 po południu.

Jego c. k. apostolska Mość raczył około godziny 1/3 tam przybyć i wydać niektóre rozporządzenia, a pochwalił najlaskawiej przedsiębrane środki i niez mordowane usiłowania gaszących.

O godzinie 4ej gdy nie było już dalszego niebezpieczeństwa, powrócił Jego c. k. apost. Mość do Schönbrunn. Przy gaszeniu były także czynne, jeden oddział cesarskich strzelców i jeden oddział z 24 pułku piechoty. Szkoda jest znaczna, ale z ludzi nikt nie zginął.

(Wiadomości z Syrii.) W Bejrucie zostały wydane słosowne rozporządzenia względem pomieszczenia niektórych chrześcian. Podług okólnika, który wydał tamtejszy dom handlowy, wynosi liczba tych chrześcian, którzy wszystko stracili, 20.000 dusz. Pożar dzielnic chrześciańskiej miasta Damaszku trwał

12 dni i nocy. Grzebiąc w gruzach rezydencji greckiego metropolity odkryła banda Arabów i Kurdów podziemny chodnik, który prowadził do izby, gdzie były przechowywane w znacznej ilości kosztowne sprzęty kościelne, kielichy i t. p. rzeczy, po większej części starożytne. Barbarzyńcy odkrywszy te skarby, pogruchotali zaraz te dzieła sztuki, ażeby zdobyć tem łatwiej między siebie rozdzielić.

Dołączony tygodniowy Nr. 35

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1) Gradobicia w lwowskim okręgu administracyjnym od roku 1821 do 1859. (Ciąg dalszy.) C. Szlaki i prądy gradów.
2) Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczniów w lwowskim okręgu administracyjnym w roku szkolnym 1858 i 1859. IV. Gimnazya w lwowskim okręgu administracyjnym.
3) Starostwo Sanoćkie. Dokument z r. 1402 i kilka lat późniejszych. Wypis z metryk koronnych zawierający rewizję Starostwa Sanoćkiego uskuteczoną roku 1565 przez Krzysztofa Sokolowskiego, starostę ragozińskiego, na mocy ustawy z r. 1563. Wieś: Smolnik.